

Uhkaako Yhdysvaltoja sota

Onko varusteluintoilijoilla mitään syytä vierittää suurempaa kuormaa kansan niskoille?

Mitä sotilaskustannuksilla aikaan saataisiin.

Kirj. Morris Hillquit

Minä väitän, että sodat ovat ihmisten aiheuttamat; että nykyiset sivistysvaltiot voivat välttää niitä ja että mikäli se koskee Yhdysvaltoja, me emme koskaan joudu sotaan, elleimme vapaaehtoisesti ryhdy sotaan hankimaan.

Miten ja miksi sodat syntyvät? Mikä oli syytä siihen kauhistuttavaan teurasutukseen, mikä nyt järkyttää Euroopan perusteita? Tarkastakaamme sitä huolellisesti sillä Europan kohtalo antaa meille täällä Atlantin onnellisemmalla puolella vakavan varoituksen.

Europan koko pinta-ala on 3,570,000 neliömailia eli juuri niin suuri kuin Yhdysvaltojen mannermaa, siihen luettuna Alaska. Tällä alueella asuu yli neljä miljoonaa ihmistä ja jakaantuu kahteenkymmeneen eri poliittiseen itsevaltaan, joista taasen moni muodostuu eri maasta, jotka ovat enemmän tai vähemmän sidottuja yhteiseen poliittiseen hallitukseen. Näiden lukuisten maiden rajat ovat muodostettu itsevaltaisesti ja oikullisesti historiallisen kehityksen varrella. Kansatieteellisesti ne ovat hajaannuksissa ja sisältävät toisiinsa soveltumat-

Nykyään ratvoavat varusteluhallitellijat ympäri maata hirmutsella toimimalla. Lisää sotamiehiä, lisää murhalaivoja, on helppin alluutensa luutoaan. Maan porvarlehdistö luuntaa samaa virttä yhtenäin.

Massachusettin valtion kongressiedustaja A. P. Gardner on yksi niistä päävaihottelijoita. Toveri Morris Hillquit väitteli hänen kanssaan New Yorkissa tästä varustelukusymyksestä. Julkaissimme nyt tässä toiv. Hillquitin käyttämän ensimmäisen puheenvuoron pääkohdissaan. Kourautuntuvasti se osoittaa, miten järjetöntä nykyään on lu kielittilleksi tullut asevarusteloulu on. — Toim.

tomia kansallisia ryhmiä; ne vaikeuttavat me riliikennettä, eh käisevät vapaa- ta kauppaa ja eri kansojen välistä kauppayhteyttä. Europan poliittinen historia on historiaa jatkuvasta maiden rajojen siirtämisestä, kansainvälisistä juonitte-

luista ja sodista, jotka ovat aiheutuneet näistä muutoksista. Ja jokainen sota kahden tai useamman maan välillä on synnyttänyt syviä kansainvälisiä selkkauksia, on luonut perustan uusille sodille.

Täyteensullotun ja jaetun Europan kansojen välillä vallitseva alituinen ristiriita on tullut nykyään yhä räikeämmäksi kansainvälisen kaupan laajentumisen takia. Vaikkakin sotalaiva ei ole koskaan auttanut myymään edes sardiinilaa-tikkaa tai puuvillapalaalua, niin Europan vallat ovat kuitenkin siinä hartaassa uskossa, että ulkomaa-kauppaa pitää suojella vahva sotalaivasto. Vaikkakaan mikään siirtomaa ei ole koskaan ollut emämaata rahallisesti tai aineellisesti edistävä, niin Europan kauppaluokat kuitenkin uskovat, että heidän hyvinvointinsa riippuu suurien merentakaisten siirtomaiden "omistamisesta".

Europan valtojen johtavat maat joutuivat siten perikatoon johtavaan sotalaivaston lisäskilpailuun ja siirtomaiden vallotuskamppailuun. Viimeisenä kolmenäkymmenenä vuotena ovat Englanti ja Ranska anastaneet Afrikassa suuria valtakuntia ja Saksa on hankkinut siirtomaata viisi kertaa suuremman alueen kuin itse emämaa. Imperialistinen anastuspolitiikka on tullut Europan kansainvälisen politiikan perustaksi. Siirtomaiksi sopivat alueet olivat pian anastetut ja kun Europan vallat halusivat anastaa lisää siirtomaita, saattoi se tapahtua vain toisten Europan maiden kustannuksella. Jokainen valta epäili toisen tarkoituksena olevan anastaa ja varastaa itseltään siirtomaita; jokainen maa kiihkeästi halusi anastaa ja oli valmis varastamaan siirtomaita. Jokainen väärinkäsitti toisen rauhalliset tarkotukset ja alkoi lisätä armeijataan ja laivastoaan. Kaikki tietenkin suoritettiin "kansalliseksi turvallisuudeksi", ei sodan valmistamiseksi, mutta "valmistukseksi sotaa vastaan", mutta jokainen maa tahtoi olla hieman enemmän turvattu kuin toinen ja riini jatkui Europan hurja ja mielipuolinen asevarustelukilpailu.

40 vuotta militarismia.

Maailma ei koskaan ole ollut sellaisen mielettömän militaristisen kiihkon vallassa kuin viimeisenä neljänäkymmenenä vuotena. Ennen ranskalais-preussilaista sota, Preussi oli ainoa maa Europassa, joka ylläpiti vakituista seisovaa armeijaa pakollisen sotapalveluksen pohjalla. Senjälkeen on jokainen Europan maa ottanut käytäntöön saman järjestelmän, paitsi Englanti.

Vuodesta 1870 lähtien ovat nyt sodassa olevat vallat kuluttaneet

sotilas- ja laivastovalmistuksiin tuon hirvittävän summan \$40,000,000,000, neljäkymmentä kertaa niin paljon kuin minkä voitokas Preussi sai Ranskalta sotakorvaukseksi, ja senlisäksi miesten parhaat ikävuodet on turhaan kulutettu hyödyttömässä ja raa'istuttavissa sotilasharjoituksissa. Joka vuosi tuli militarismin kuorma yhä raskaammaksi, kunnes vihdoin Europan maat sortuivat sietämättömän kuormansa alle.

Vuonna 1914 oli Englannilla jättiläislaivasto, jommoista maailman vesistöt eivät koskaan vielä ole tunteneet ja Europan mannermaavalloilla oli harjoitettuja armeijoita, joiden miesmäärä nousi rauhan aikana neljään miljoonaan, eikä vähempään kuin kahdeksaantoista miljoonaan sota-aikana. Jokainen maa oli täysin varustettu sotimaan samansuuruisia maata vastaan, mutta mikään niistä ei ollut kylliksi varustettu taistelemaan liittoutuneita valtoja vastaan. Ja niin ne liittyivät sotilasliittoihin puolustus- ja hyökkäystarkotuksissa, jonkinlaiseen sotatoveruuteen.

Kauan ennen nykyisen sodan alkua Europa oli jakaantuneena vihollisleireihin ja oli täydellisesti taistelukunnossa. Jokainen maa oli yltäkyläinen siitä, mitä mr. Gardnerin sydän halajaa: sotalaivoja, torpedovenehävittäjiä, vedenalaisia veneitä, lentokoneita, zeppeliinejä, linnotuksia, kanuunia, kivääreitä, ampumatarpeita ja armeijoita. Ne olivat valmiita sotaan — ja ne saivat sotansa. Niiden sotavastais-vakuutuksensa kääntyikin ilkeäksi liikavakuutukseksi.

Europan "patriotit", jotka ovat sokaisseet herkkäuskoisia kansalaisiaan yhä suurempien sotilasvarustuksien tarpeellisuudesta, kantavat kauhistuttavan vastuun-

alaisuus-osuuden niistä miljoonista ihmisistä, jotka säälimättömästi on teurastettu tässä sodassa, niistä tuhansista tuhotuista kodeista, sadoista raadeltuista kaupungeista ja kylistä, niistä julmuuksista ja siitä kärsimyksestä, mikä on kohdannut ihmiskuntaa.

Suuren Euroopan sodan pääsyyt olivat siis keinotekoiset poliittiset rajat, historiallinen kateus, kaupakilpailu, imperialismi ja militarismi.

Yhdysvaltojen rauhanmahdollisuudet.

Kun nyt siirrymme tästä tarkastelustamme tutkimaan Yhdysvaltojen tilannetta, niin huomaamme täältä täydellisesti puuttuvan niitä tekijöitä, jotka luonnollisesti johtavat sotaan ja huomaamme olosuhteiden olevan sellaiset, jotka takaavat jatkuvan rauhan.

Yhdysvallat on niin suuri alueeltaan, niin vaihteleva ja runsas luonnonrikkauksista ja luonnonlähteistä, että me olemme kansakuntana taloudellisesti riippumattomia. Jos meidät tänään katkaistaisiin eroon maailman markkinoilta, jos emme voisi tuoda eikä viedä dollarinkaan arvosta tavaraa, niin väestö kuitenkin voisi elää entistä menoaan. Mutta meidän ei tarvitse luopua ulkomaa-kaupastamme. Mikään maa ei halua ryhtyä sotaan Yhdysvaltoja vastaan vain senvuoksi, että me myymme sille viljaa tai ostanne siltä vaatteita. Me emme tarvitse mitään merisatamia, joita meillä ei jo olisi, sillä mannermaamme molemmilla puolilla on laajat rannikot. Meitä ei ole ehkäisemässä rasittavat rajat ja tullimaksut, kun tavaroita kuljetetaan sisämaasta merenrannalle, sillä Yhdysvalloille kuuluu kaikki maa-alue kahden valtameren välillä, Canadian rajasta Mexican rajaan.

Europan ei tarvitseisi pelätä mitään sotaa, jos sen maat olisivat järjestetyt yhteen yhdysvaltoihin. Yhdysvalloissa on todellistunut se, mikä Euroopassa on vielä kaukana häämöttävänä unelmana.

Yhdysvallat ei tarvitse mitään siirtomaita. Me saamme tarpeeksemme niistä, joita meillä jo on. Filippiinien, Porto Rican ja Hawaiin anastaminen Yhdysvalloille oli mitä järjetön poliittinen seikkailu. Kukaan ei ole hyötynyt senttiäkään näistä siirtomaista, vaan niiden ainoana "etuna" on ollut verojemme enentäminen, työn antaminen armeijallemme ja ylläkkeen antaminen militarismin kannattajille.

Yhdysvalloilla ei ole naapuriaan, joka saattaisi ryhtyä sotaan. Pohjoisessa on vain Canada, etelässä vain Mexico, idässä on Europa — kolmen tuhannen mailin etäisyydessä, ja lännessä Aasia — viiden tuhannen mailin etäisyydessä. Yhdysvaltojen ei tarvitse tavoitella sotaa Canadian kanssa. Sen kanssa ei ole koskaan ollut sotaa, eikä ole mitään syytä miksi sitä pitäisi saadakaan. Yhdysvallat on aina elänyt sovussa pohjoisen naapurinsa kanssa, vaikkakaan koko 3,000 mailia käsittäväällä rajalla ei ole yhtään linnotusta. Paljon mahdollista, että jos Canadian rajalle rakennettaisiin joukko linnotuksia ja keskitettäisiin suuria sotajoukkoja, niin pakotettaisiin se sotaan kanssamme.

Varmastikaan emme tarvitse pelätä hyökkäystä Mexicosta käsin, kunhan me puolestamme annamme Mexican vain olla rauhassa. Mexico kyllä itse suorittaa oman pelastuksensa nykyisestä kaaoksestaan, jos se jätetään yksikseen.

Ainoa oikeus, minkä kautta Yhdysvaltojen sanotaan voivan sekaantua Mexican asioihin, on "Mexicossa olevien omaisuuksien

suojeleminen". Mutta tämäkin luuloteltu oikeus perustuu sangen hataralle perustalle. Jos jokin Amerikan kapitalisti uskaltaa sijoittaa pääomaansa Mexican kaivoksiin, öljylähteisiin tai maatalouteen, niin tekee hän sen omaksi voitokseen ja tulisi hänen siis tehdä se omalla vastuullaan ja uhallaan. Yhdysvalloilla ei ole mitään etua, eikä moraalista oikeutta kuluttaa kansamme varoja ja vuodattaa kansamme verta näiden kapitalistiseikkailijoiden hyväksi.

Maahanhyökkäämisen vaara.

Jää jälelle kysymys, olemmeko vaarassa joutua jonkin suuren eimerikalaisen vallan maahantunkeutumisen alaiseksi. Minä väitän, että jokaisesta tervejärkisestä ihmisestä tällainen vaara näyttää sulalta hullutukselta. On olemassa kaksi hyvää syytä, miksi ei mikään eurolainen tai aasialainen valta tule yrittämään hyökätä Yhdysvaltoihin: ensiksi ne eivät voi tehdä sitä ja toiseksi ne eivät voittaisi mitään, vaikka onnistuisivatkin siinä. Otaksukaamme esimerkin vuoksi vaikka Saksan päättäneen ryhtyä sotaan Yhdysvaltoja vastaan. Otan Saksan esimerkiksi, koska se tätä nykvä on "mustana peikkona" ja pidetään kykenevänä vaikkapa mihin tahansa.

Käydäkseen onnistunutta sotaa Yhdysvaltoja vastaan, sen täytyisi ensin kuljettaa armeijansa Atlantin valtameren yli; sen täytyisi rakentaa tuhat ja kaksi tuhatta kuljetuslaivaa, kuljettamaan miljoonaa miestä tarpeeseen, aseita ja ampumatarpeita ainakin muutamaksi kuukaudeksi. Tällaisen retken valmistukset kestäisivät jo noin kaksikymmentäviisi vuotta ja maksaisivat muutaman biljoonan dollaria. Otaksukaammepa vielä,

että laivasto on saapunut ja so-taväki päässyt maihin vastuksetta. Nyt Saksa alkaisi "vallottaa" meitä. Sen armeija ottaisi valtaansa siviilihallintomme, erottaisi presidentti Wilsonin ja hänen ministereistönsä. Saksalaiset sotilasupseerit pantaisiin kaikkiin neljänkymmenen kahdeksan valtion kuver-nööreiksi, majureiksi ja muiksi virkailijoiksi, joita yhteensä on muu-tama satatuhat.

Ylläpitääkseen sotilasasemaansa niin suuressa ja väestörikkaassa maassa kuin Yhdysvallat, täytyisi Saksan pitää täällä koko armeijaansa, ja oma maa jäisi suojattomaksi. Ja sitten? Ja sitten voimmeko kääntyä voitokkaan keisarin puoleen ja kysyä häneltä: "no, keisari, nyt olet saanut meidät haltuusi, mitäs aiot tehdä meille?" Ja tämä olisi mitä ällistyttävintä kysymys. Mitä tekisi keisari? Ottaisi Yhdysvaltojen rikkaudet? Koko Yhdysvalloissa ei ole irtainta saalista niinkään paljoa, että sillä voitaisiin maksaa viidenkäänkymmenen kuljetuslaivan rakentamisen,

Yhdysvaltain rikkaus on maassa ja teollisuudessa, tehtaissa ja rautateissa, ja ennen kaikkea rikkauksien tuotantotapajärjestelmässä. Näitä ei voi täältä anastaa ja jos saksalaiset hävittäisivät teollisuuden, niin Saksa tulisi siitä kärsimään aivan yhtäpaljon kuin Yhdysvallatkin. Yhdysvaltojen rautatiet, kaivokset ja teollisuuspääomat ovat kaikkien maiden kapitalistien hallussa. Niiden osakkeita myydään yhtähyvin Berliinin pörssissä kuin New Yorkinkin pörssissä. Yhdysvaltaisten arvopapereiden arvonsa menettäminen saattaisi raha- ja teollisuuspaniikin Saksassa.

Mitä voisi Saksa sitten tehdä? Verottaa maata ja vaatia suuria korvauksia: se ei saisi irti edes

matkakulujaan, ilman ettei samalla saattaisi maata perikatoon ja samalla itseään. Ei myöskään voisi Saksa muuttaa Yhdysvaltoja saksalaiseksi siirtokumaksi. Englanti sai siitä kokea noin puolitoista vuosisataa sitten, kun asukasluku oli alle kolme miljoonaa, eikä mikään europalainen tai aasialainen valta halua ryhtyä samaan kokeeseen, etenkin kun Yhdysvalloissa on nyt satasen miljoonaa asukasta.

Maan raaistuttaminen.

Alituinen varustautuminen "sotaa vastaan" ei tarkoita ainoastaan sodan vaaran lähentämistä, vaan merkitsee se myös maan raaistuttamista. Sotilasvalta on sortovaltaa ja sotaharjoituksilla on maan nuorisoon mitä turmiollisin vaikutus. Te voitte sanoa mitä tahansa sotilaskurin jalostavasta vaikutuksesta, mutta yleinen ja surullinen tosiasia on se, että ammattisotilaiden kasarmeissa vallitsee mitä suurin raaisuus ja turmeltuneisuus.

Mutta tässä ei ole kaikki. Sotavarustelussa on vielä toinenkin puoli. Varusteluhullutellijat kertovat meille meidän huonoista varustuksista, mitättömistä laivoista j. n. e., mutta vaikenevat asian toiseen puoleen nähdessä tämän raajarikkoisen laitoksen suunnattomista kustannuksista. Tosiasia on, että Yhdysvallat kuluttavat sotilas- ja laivastovoimiinsa suurempia summia kuin mikään muu maa maailmassa.

Vuonna 1914 maksoimme me armeijastamme enemmän kuin \$165,000,000, sotalaivastostamme \$141,000,000 ja sotilaseläkkeistä noin \$172,000,000, yhteensä noin puoli biljoonaa dollaria, eikä tähän ole laskettu valtiomilisian kustannuksia.

Samana vuonna Englanti ja Venäjä kukin kuluttivat samoihin tarkoituksiin vähemmän kuin \$450,-

000,000 ja militaristinen Saksa vähemmän kuin \$300,000,000. Saksalle maksaa sotamiehen ylläpitäminen \$183.00 vuodessa. Yhdysvalloille se maksaa \$1,545.

Viimeisenä kahtenaikymmenenä vuotena ovat Yhdysvallat kuluttaneet armeijan ja sotalaivaston ylläpitämiseen noin \$3,191,000,000, lukuunottamatta sotilaseläkkeitä. Ja kuitenkin me olemme vielä kokonaan varustamattomia ja maata ylytetään lisäämään maajoukkoja ja sotalaivastoaan. "Varustautumis"-intoilijat suosittelevat 800,000 miehen harjoitettua armeijaa, 205,000 seisovassa väessä ja 595,000 reservissä. He suosittelevat laivastoa, joka olisi ainakin yhtä suuri kuin Saksalla. Tuon suuruisen armeijan tuottaisi kuluja ainakin yli \$750,000,000 vuodessa. Yhteensä \$1,250,000,000 vuodessa ja lähes \$1,500,000,000 vuodessa eläkkeiden kanssa, joka merkitsee \$15 jokaista asukasta kohden vuodessa, \$75 perhettä kohden eli noin yksi kuudes osa amerikalaisen työläisen keskimääräisestä palkasta. Ja nämä kauhutttavat vuotuiset uhraukset suorastaan vähentäisivät välttämättömyyttä työtä yhteiskunnallisen edistyksen ja sivistyksen hyväksi.

Mr. Gardner ja hänen militaristävänsä ovat niin täynnänsä odotettua sodan pelkoa jonkun ulkovaltan kanssa, etteivät he näe sitä paljoa laajempaa vaaraa, todellista jokapäiväistä sotaa, mikä riehuu maassamme, julmaa ja epäinhimillistä teollisuussotaa, mikä tarvitsee todellista apua ja koko maan ponnistuksia. Viimeisessä sodassa Espanjan kanssa menetti Yhdysvallat vähemmän kuin kolmesataa amerikalaista sotamiestä, mutta yli viisikymmentätuhatta amerikalaista työläistä tapetaan vuosittain rautateillämme, kaivoksissamme, työpajoissamme ja tehtaissamme sekä

noin puolisen miljoonaa haavoittuu ja raajarikkoontuu. Niiden miljoonien yhdellä murto-osalla, joita käytetään sotilastarkotuksiin, me voisimme hankkia riittävän ja vaikuttavan armeijan kaivos-, rautatie- ja tehdastarkastajia ja voisimme ylläpitää suojakeinoja, jotka alentaisivat tämän kauhean teollisuuskuolevaisuuden sangen vähään.

Kymmeneet tuhannet asukkais-
tamme kuolevat vuosittain keuhko-
tautiin, köyhyyden ja kurjuuden
tyypilliseen ruttoon. Me voisimme
kokonaan poistaa tämän kauhean
valkoisen ruton, kun käyttäisimme
osan järjettömistä sotilaskustan-
nuksista parantoloiden rakentami-
seen, hyvän ilman ja ravitsevan
ruo'an hankkimiseksi ruton onnet-
tomille uhreille.

Eläkettä työläisille.

Tämän maan kaikissa osissa on satoja tuhansia iäkkäitä työläisiä, jotka ovat mitä epätoivoisimmassa ja kurjassa asemassa. He ovat kulluttaneet miehuutensa, voimansa ja elämänsä hyödyllisessä työssä kanssaihmistensä hyväksi. He ovat auttaneet tämän maan nuokkaamista suureksi ja rikkaaksi ja voimakkaaksi, ja nyt, kun he ovat tulleet vanhoiksi, heikoiksi ja kykenemättömiksi tekemään runsasta voittoa teollisuuskapteeniellemme, kiittämätön yhteiskunta ajaa heitä vaivastaloihin, kylmille kaduille ja kammottavalle leipälinjalle. Me olemme velkaa näille iäkkäille yleishyödyllisille palvelijoille, teollisuutenme sotilaille ja urhoille. Vähemmän kuin puolet sotilasmenoarviosta riittäisi eläkkeeksi kaikille näille ja antaisi heidän elää viimeiset elinpäivänsä tyydyttävissä oloissa ja vaatimattomassa itsekunnioituksessa.

Niillä miljoonilla ja biljoonilla dollareilla, jotka käytetään hyödyttömiin sotilastarkotuksiin, me voimme parantaa opetusjärjestelmäämme, parantaa työläisten asemaa ja synnyttää yleisiä ja yhteiskunnallisia parannuksia, jotka tekisivät tämän maan vankemmaksi, vastustamattommaksi ja voittamattommaksi kuin mitä kaikki dreadnoughtit ja lentokoneet aikaansaisivat.

Militarismi todellinen vaara.

Militarismin pelko maassamme ei ole luuloteltua, vaan kauhistuttavan totta. Vuonna 1897 Yhdysvallat kuluttivat armeijaan ja laivastoon vähemmän kuin \$72,000,000, nykyään on tämä summa jo korotettu yli \$306,000,000, lisäys siis yli 325 prosenttia ja nyt taas meitä ylytetään lisäämään nykyistä sotilaskuormaamme kaksin, kolminkertaiseksi. Ja miksi? Peikkomaisesta pelosta, hysterisistä luulottelusta.

Nykyiset militarismin pääkannattajat ammentavat päätöksensä Europan sodasta. Mutta sota on pikemmin rauhantakuu kuin vaarana meille. Sen päättyessä ovat Europan sotilasyoimat kulutettuja. Historia opettaa meille, että jokaisesta suurta sotaa seuraa rauhanaika. Jonakin päivänä se kauhistuttava murharaivo ja verivirta, mikä nyt raivoaa Europassa, lakkaa. Sodassa olevat onnettomat maat pysähtyvät, vertavuotavina, tyhjiksi-ammennettuina, häpeissään. Niiden sotaraivo laantuu ja ne tulevat näkemään sanoinkuvaamattoman kauheuden kaikessa alastomuudessaan. Heidän uupuneet silmänsä eivät kohtaa Europassa muuta kuin hävityksen kauhua, ne tulevat kääntymään meidän puoleemme täällä lännellä, mikä ainoa voimakas maa

on pysytellyt rauhassa. Ne tulevat saamaan meiltä apua, toivoa. Mikä on meidän vastauksemme, mr. Gardner? Onko se oleva sitä samaa järjetöntä miekkojen ja kanuunien ääntä, tai onko se rauhansanoma, lupaus terveemmästä, paremmasta ja ihmismäisemmästä maail-

masta tulevaisuudessa? Olkoon se rauha!

Yhdysvalloista ei koskaan voi tulla ensiluokan sotilasvalta, keskittäkäämme pyrintömme, toivomme ja innostuksemme tehdäksemme tästä maasta maailman ensimmäinen suuri rauhan valtakunta.

Gustav Jagerspacher: Onnettomuuden uhri.